

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:
za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVI ČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:
za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— **DELAVSKI LIST** POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

„National Guildo“.

Tudi na Angleškem se priznavajo socialisti deloma k drugi deloma k tretji internacionali. Večina socialističnih organizacij je pri drugi takozvani žolti internacionali. Najjača socialistična organizacija na Angleškem je sedaj Labour Party (strokovno-delavska stranka), ki šteje okoli 3.5 milijonov organiziranih članov. Njeni voditelji so Artur Henderson, Ramsay Macdoenald, Lidney Webb, Robert Williams in drugi. Njih glasilo je »Daily Herald«. Labour Party je včlanjena v drugo internacionalo, ravnotako Independent Labour Party, ki šteje kakih 80.000 članov, in Fabian Society, broječa kakih 3000 članov, koja ima svoje ime od rimskega vojskovodje Fabija Kuntatorja baje radi njegove previdne taktike. Tretji moskovski internacionali sta se pridružili britska socialistična stranka (B. S. P.) in socialistična delavska stranka (S. L. P.), ki štejeta okoli 10.000 organiziranih članov.

V vseh angleških socialističnih strankah se je pojavil že neposredno med vojno pokret, ki sedaj po vojski silno narašča, da se strokovna društva postavijo na drugo podlago kakor so bila dosedaj. Njih naloga je bila dosedaj, da se brigajo za delavske razmere, za mezne pogodbe, za lagske razmere, za delavske ur, za delavomejitev in število delavskih ur, za delavski naraščaj, kratkomalo za vprašanja, ki se tičejo načina proizvodnje, ki je bil dolgo časa izključna sfera kapitalističnega razreda. Nova struja pa hoče, da postanejo strokovna društva kar so bili srednjeveški cehi (guilds, gilden, Zünfte), torej organizirana produkcijska celica. Cehovski socializem je poklican, da pribori delavstvu industrijno demokracijo. Njegovi glavni zagovorniki so Hobson, Orage in Cole. Oni hočejo za strokovna društva kontrolo nad industrijo, in sicer kontrolo v širjem smislu besede, torej soudeležbo pri vodstvu, upravi in nadzorstvu industrije. Kot prvi korak do cehovskega socializma jim velja institucija shop stewards, to je institucija predelavcev, ki so med vojsko dobili pravo, da se brigajo v podjetjih za delavske pravice. Iz te institucije je nastal poseben pokret, ki želi isto, kar so v Nemčiji obratni svetovalci, in ta pokret je sedaj najaktualnejši pojav cehovskega socializma.

Da hoče cehovski socializem voditi, upravljati in nadzorovati industrijo, to je le bližnji cilj cehovskega socializma. Daljni in končni njegov cilj je: Država vzame v posest vsa produkcijska sredstva ter jih izpusti pod gotovimi pogoji, ki se nanašajo na varstvo konzumentov, industrijskim cevarstvom, kateri prevzamejo vso produkcijo in

jo vodijo. Država naj regulira cene proizvodov, določa količino proizvodnje, kolikor je je za narodni konzum treba, in naj obče gleda na to, da proizvajajo ne izkoriščajo konzumentov ali jim ne narekujejo, kaj morajo živati. Država brani konzumente in rokovi količino in razdelitev produkcije, a industrijski cehi proizvajajo. Ta ločitev oblasti in njih delokroga med državo in cehe terja nujno dve zakonodajni hiši, dva parlamenta: cehovski in državni. V slučaju nesoglasja odločajo skupni odbori obeh parlamentarnih

domov.

Kdor se spominja globoko zamišljenih predlogov Jugoslovanskega kluba za sestavo narodne skupščine, ki bi naj, kakor nas je učil naš velik sociolog Krek, obstojala iz dveh domov, iz političnega in socialno-ekonomskega, bo našel v predlogih naših poslancev v jedru iste ideje kakor pri angleških cehovskih socialistih. Toda to ni razredni socializem, kakor da propovedujejo naši plitvi Kristani in Golouhi, ampak socializem, sloneč na veliki misli krščanskega solidarizma.

Sijajen uspeh naših Orlov v Strasbourg.

Jugoslovanski Orli na prvem mestu.

Strasbourg, 8. avgusta. (Izv.) Pri mednarodni tekmi, katere se je udeležilo 70 mednarodnih tekmovalnih vrst, je Jugoslovanska orlovska vrsta dosegla najboljšo uspehe in si priborila prvo mesto. Tekmovalna vrsta naših Orlov je obstojala z 11 članov in sicer so to:

Kermavner Ivo, Ježica; Rihar Leop., Ljubljana, Sv. Peter; Pavlič Jože, Ljubljana, dijaški; Slana Franc, Ljubljana, Sv. Peter; Valand Alfonz, Ljubljana, Sv. Jakob, Rupnik Jože, Dravljje; Grohar Ciril, Škofja

Loka; Ahačič Rudolf, Tržič; Šranc Janko, Jesenice; Regaly Ivan, Šmartno pri Litiji.

Orlovska zveza si je s tem nastopom na mednarodni tekmi katoliških telovadnih organizacij priborila najodličnejše mesto in svetoven sloves. Uspeh naših vrlih telovadcev pa je izrednega pomena za razvoj Orlovske misli. Ta uspeh ne bo v čast in ugled samo Orlovski organizaciji, temveč celi jugoslovanski državi.

Vsa čast in hvala našim vrlim Orlom!

Divjanje italijanskih in jugoslovanskih fašistov v Dalmaciji.

Napad na kraljevega namestnika.

Zader, 9. avgusta. Včeraj ob 13. so napadli štirje fašisti novoimenovanega pokrajinskega namestnika dr. Metličiča, ko se je vračal iz poslopja deželnega odbora v družbi s prof. Jeršino in inž. Gasperinijem. Udarjen je bil s palico po glavi in je dobil dve težki poškodbi na čelu. Dr. Metličič mora ostati radi zdravljenja 15 dni doma ter ni mogoče, da pride že sedaj v Split in nastopi službo. Dogodek je izzval v Zadru veliko zgražanje tudi pri vseh italijanskih oblasteh, ki so dr. Metličiču izrazile svoje obžalovanje.

Split, 10. avgusta. (Izv.) Divjanje in teroriziranje s strani demokratskih fašistov se nadaljuje. Iz vse Dalmacije prihajajo vesti o neprestanih napadih na mirne ljudi, predvsem na pristaše demokratske nasprotnih strank. Ljudstvo zahteva od državnih oblastih, da ščitijo državljan in temu terorju s strani demokratske svojati naredo konec, ker bo sicer primorano misliti na energično samoobrambo.

Split, 10. avgusta. (Izv.) Včeraj popoldne so demokratski omladinski fašisti napadli na ulici urednika »Hrvatske Rijeci« Bakinića in ga tolkli s palicami in kamenjem ter mu prizadejali težke poškodbe. Policija je te nasilneže razgnala, ni se ji pa posrečilo, da bi katerega izmed njih prijela in dognala njegovo identiteto.

Vprašanje Baroša in Reke.

Neuspeh Zanelle.

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno.) O misiji predsednika Zanelle se doznava nekateri natančnejši podatki. V političnih krogih se govori, da je prišel v Belgrad, da zastopa v vprašanju baroške luke stališče

rimske vlade, namreč, da Baroš pod nobenim pogojem ne sme pripasti pod izključno jugoslovansko oblast. Zanella se je razgovarjal z znanim Tičo Popovičem, katerega arnavtsko obnašanje bi bilo sedaj

popolnoma na mestu. Zdi se, da je Zanella s svojo akcijo doživel popoln neuspeh in se bo tekom prihodnjih dni odpeljal iz Belgrada.

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno.) Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta. Ministrski predsednik Pašić je poročal o razgovorih in o misiji predsednika reške vlade Zanelle glede luke Baroša in o razmerju reške države do Jugoslavije. O poročilu se je živahno debatiralo in so posamezni ministri dali svoje mišljenje. Pašić je končno dejal, da so vsaka pogajanja z zastopniki Reke neumestna, dokler se ne izvrši definitivna organizacija reške vlade.

Aretacija vseh komunističnih poslancev.

Belgrad, 9. avgusta. Ker sta komunistična poslanca Milan Trebinjac in Vladimir Mirić in nekateri sokrivci potrdili krivdo tudi ostalih članov komunističnega kluba poslancev, je preiskovalni sodnik zahteval od politične oblasti, da se še tekom tega tedna izročijo sodnji vsi bivši komunistični poslanci.

Rekonstrukcija vlade.

Belgrad, 9. avgusta. Te dni se je v parlamentarnih krogih trdovratno govorilo, da se ima izvesti preosnova vlade. Danes se je ta verzija zopet pojavila v kuluarjih parlamenta. Govore, da se bo preosnova izvedla šele meseca oktobra. V splošnem pa izgleda, da se pogajanja ne bodo nadaljevala pred septembrom dokler se zastopniki klubov, ki se pogajajo, ne vrnejo iz raznih kopališč, in dokler se min. predsednik Nikola Pašić, ki pa še ni odpotoval, in nekateri drugi ministri ne vrnejo s svojih potovanj. Doznava se, da bodo morebiti demokratski in radikalni delegati glede delovnega programa objasnili svoje stališče že tekom prihodnjih dni. Ko se končajo medsebojni razgovori delegatov, se bosta sklicali seji plenuma radikalnega in demokratskega kluba, na katerih se bo izpremenilo in popravilo, kar se bo do delegati dogovorili.

ARETIRAN KOMUNISTIČNI POSLANEC V LJUBLJANI.

Sarajevo, 10. avgusta. (Izv.) Doznava se, da je ljubljanska policija aretirala komunističnega poslanca Jakoba Vlačiča (?), ki je hotel odpotovati v Italijo. — Mogoče, da je ta vest resnična; čudno pa se nam zdi, da zvedo o aretaciji v Ljubljani preje v Sarajevu kot pa v Ljubljani.

Grigorij Geršuni — J. T. Raven

V Petrograd ...

V elegantnem vozu drvim zastraženi na kolodvor. Vozimo okoli železniškega naspisa in v veliko začudenje čakajočega publike naravnost k vagonu. Na razpolaglo so nam dali dva kupeja, nato speli naš voz z brzovlakom in sedaj gremo v spremstvu dveh častnikov in 6 podčastnikov v Petrograd!

Mnogo zanimivega se je pripetilo med vožnjo, vendar večine tega ni ravno prijetno pripovedovati.

Po vsej progi je bilo brzovajljeno, naj pričakujejo orožniki voz številka toliko in toliko. Zainteresiranemu publiku je bilo javljeno, da se vozi visok uradnik. Nekaj zanimivega ne bom nikoli pozabil!

Drugi dan potovanja je nasvetoval službujoči častnik, naj prineso kosilo iz jedilnega voza. Sluga, ki je nosil jedila, misleč, da streže visoki osebnosti, je prišel s srebrnim jedilnim orodjem v kupé, kjer je pa našel pri vsej svoji velikosti na klopi zleknjenega gentlemana, ki je bil, zvezan na rokah in na nogah, zastražen po oboroženem orožniku. Tako se je prestrašil, da mu je padlo vse iz rok, in da dalj časa ni prišel k sebi. Ko pa se je zavedel, je hotel na vsak način srebrno jedilno orodje nazaj, ker se pri tako velikem zločincu vendar ne

more vedeti... Za to neotesano vedenje ga je oštel službujoči podčastnik kot neolikanega Tatarja.

Večer. Utrujeni častnik sedi na hodniku. Celo podčastnik so postali prijaznejši, in so dovolili odpreti okno. V kupé je zavaloval aroma pomladanskega večera. Vlak drči rahlo skozi idilično pokrajino — ob Vilejki. Na vodi — kot zrealu — se tiho zibljejo čolni. Slišimo zveneče glasove mladine. Okrašena dekleta v šarovitih pomladanskih oblačilih nam mahljajo z robc. Na bregu — gostozelen gozd.

Mučno, nevzdržema nas vleče tja — v svobodo. V srce se plazi bolečina. Obtežujoča otožnost tesni prsa. Misli — težke, kot da se ne dajo definirati, in ali nejasni iztrgani spomini iz mladosti, ali mučni kosi oblačne, negotove bodočnosti. Prsim se iztrga vzdih, ječanje. Telo se strese, rožljanje verig prikljče sedanost. Orožnik zavijti roko žalostno in tako brezupno! — e — eh! Življenje, ti prokletu življenje ujetnikovo!... Toda utisi in razpoloženje se hitro menja. Jutri zjutraj naj pridemo v Petrograd. Ali pridemo resnično? Ali se v resnici ne bo ničesar zgodilo? Možgani delujejo mrzlično.

Bežati! Za vsako ceno bežati: zgrabi načrt!

Ponoči bo sedel častnik utrjen na hodniku. Orožniki bomo napili. Potem skozi okno. Toda verige? Srajco je treba strgati in oviti okoli verig, da ne bodo rožljale, iztrgati sabljo nekemu, in nato v gozdu presekat stikajoče dele.

In verige na rokah! Z milom! Treba bo mila. obroče dobro namazati — bodo

že zdrknili z rok. Vse je torej premišljeno, vse predvideno. Težko razpoloženje, priključano po pomladnem veselju, je kakor z roko pretrgano in odstranjeno. Prsi dihaajo globoko. Že bežiš v mislih Bog ve kam... Ze objemlješ svobodo... Da bi se le noč pritihotapila hitreje! Pričakuješ noč...

Vlak obstoji na majhni postaji. Načelnik v rdeči čepici prihaja mimo. Z roko pomiga proti oknu. Pogledam, lahno tresenje šine po telesu.

»Mihael, ti si! Kako vendar prideš sem?«

»Tiho! Bodi pripravljen! Karkoli se zgodi — ne boj se! Če slišiš: Imamo cvetlice — sledi jim: naši so. Zdravstvuj! Kmalu se vidimo!«

»Čakaj! Za božjo voljo, Mihael, razodeni vendar, kako prihajaš sem? In zakaj si v uniformi postajenačelnika? Kaj pomenja vse to? Kako ste mogli tako hitro organizirati?«

Vržem se k oknu, toda Mihael zamahne svarilno z roko in da znamenje za odhod vlaka. Srce tolče, kakor da bi kovalo v prsih.

Vlak podvoji hitrost — drvi z neverjetno hitrico — najbrže navzdol. Nato umiri tek. Naenkrat — kaj, za vraga! Vagon drvi nazaj! Drvi lahno in brez šuma, kakor da bi bil odtrgan od vlaka. Za nekoliko minut že vozi počasneje. Zasllišim glasove in poveľjujoče klice. »Sablje proč! Rožljanje sabelj! Na hodniku slišim gromek glas. »Kdo je komandant eskorte? Zakaj ni komandanta na mestu?«

Orožniki se zdramijo, si drgnejo oči, budijo službujočega častnika. V kupé stopi strog orožniški general in zagrm nad službujočim častnikom:

»Tako izpolnujete dolžnosti? Tako eskortirate državnega kaznjence?«

Častnik hoče z zaspanim glasom pojasnjevati.

»Molčite, če govori z vami predstojnik! Ali veste, da so razbojnik vagon odpeli in se pripravljali, da oprostite arestanta! Samo vsled pričujočnosti duha mojega adjutanta se nam je posrečilo, da smo razgnali bando!«

Pol živ, pol mrtev poslušam... Skusili so oprostiti arestanta! Poslušaj vendar! In vse da je šlo k vragu! Ubogi Mihael! Ali že ve?

»Ali poznate vse svoje ljudi?« je rju general.

»Gotovo, ekselencia. Vse, zanesljivo.«
»Zanesljivo! Tu ni bilo brez izdaje! Vsi boste izročeni sodišču! Preglejte verige arestanta!«

Pregledajo — verige so cele.
»Gospod kapetan, zamenjajte staro eskorto za našo! Postavite dvojne straže.«

V kupé se vržejo orožniki z golimi sabljami. — Častnik hoče govoriti, toda general zagrm nad njim, grozi s sodiščem, s smrtjo. Vrata kupeja zapro. — Orožnik se skloni k meni, me poljubi na čelo in zašepeče: »Imamo cvetlice.« Dva druga me dvigneta z rokami, skozi okno me predmeta zunaj stoječim orožnikom, že me položijo sedečega nekemu na konju na kolena in že drvimo, drvimo odtod...

Grigorij Geršuni je bil Rus in član socialno-revolucionarne stranke. Spisal je dnevnik »Z najbližje preteklosti«, iz katerega povzemamo tudi to črtico. Ko so ga v revoluciji L. 1905. pod takratnim carskim režimom zaprli, je ušel iz ječe v Švicco, kjer je L. 1908. umrl, komaj 38 let star.

Politični dogodki.

+ Kam pojde Pašić? O potovanju ministrskega predsednika Pašića se je že prav mnogo pisalo. Enkrat gre v Karlove Vare, drugič v Marijine Lazne, tretjič spet na Bled in na Riviero. Sedaj pa javljajo dobro informirani krogi, da bo odpotoval na Francosko, kjer bo ostal kake tri tedne in bo tekom tega časa razgovarjal o važnih zunanje političnih zadevah z zastopniki Češkoslovske in Romunije. V katerem kraju se bo to vršilo je še tajnost.

+ Radikalci o muslimanih. V belgrajskih »Novostih« piše radikalni poslanec Slijepo Kobasica o Jugoslovanski muslimanski organizaciji in njeno taktiko ostro kritizira. Pravi, da je njihova taktika povsem napačna in da ne smejo lavirati. Ali brez vsake rezerviranosti in pomiselkovo pomagajo vladi ali pa naj gredo v opozicijo. Nikakor pa ne gre, da se kar polovica članov demonstrativno odstrani iz dvorane, ko gre za tako važno glasovanje kot je bilo ono za zakon o zaščiti države. Muslimani ne smejo pozabiti, da šteje skupščina, če se odšteje 110 komunističnih in Radičevih mandatov, samo 307 članov in da je torej večina samo 154 in nič več 210. — G. Kobasica je razvil nekam čuden račun, obenem pa je dal muslimanom direktno brco: Svoje Judežvo delo ste izvršili, sedaj lahko greste.

+ Razmerje med Grčijo in Italijo. Med Italijo in Grčijo obstoja že od zdavnaj napetost radi skupnih interesov v Sredozemskem morju in v Mali Aziji. To razmerje pa se je v zadnjih dneh znatno spremenilo, posebno vsled izjave kralja Konstantina, da se grška vojska v Mali Aziji bori tudi za italijanske interese, ki jih Grčija ne namerava v nobenem slučaju oslabil. Atenska »Kronaka« piše, da je želja kralja, da se vpostavi prijateljske vezi z Italijo, želja vsega grškega naroda in da je to odvisno samo od Italije.

+ Boljševiška propaganda v francoski mornarici. Pariški listi javljajo, da je policija odkrila boljševiško zaroto v francoski mornarici, ki se je veliko bavila z anarhistično propagando. Razen v mornarici je bila razpletena tudi v mornarskih šolah. Centrum zarote je bil v Saint Raphaelu, kjer je bilo aretiranih 6 oseb, med njimi tudi en mornarski oficir. Pododbor organizacije je obstojal tudi v Toulonu, kjer še traja preiskava.

+ Črna bodočnost Angleške. Franco Vanderlip, veliki ameriški bankir in bivši tajnik predsednika Zjedinjenih držav, je izjavil v razgovoru z dopisnikom »Daily Express«-a, da je v nevarnosti aprovizacija sveta. Prebivalstvo naraste vsako leto za 17.000.000 duš, a v zadnjih 70 letih je naraslo za 70 odstotkov. Kako je mogoče oskrbovati ves ta narod? Evropa ne more sama proizvajati, kolikor ji je potrebno. Mora uvažati živež za 100 milijonov ljudi. Angleška sploh ni v stanju, da pokrije svoje potrebe, ker vsled visokih cen njenih eksportnih produktov (manufakture) ne more za svoje blago kupiti toliko živeža, kolikor ga potrebuje. Njena delavna moč je drago plačana, njena trgovska mornarica nima toliko dela kot prej, radi konkurence drugih mornaric. Ona je izgubila tudi mnogo tržišč premoga, njen dolg je velik, a njena klientela brez denarja. Vse te okolnosti kažejo njeno bodočnost v črnih barvah. Radi tega Vanderlip misli, da se mora versailleski mir premeniti in postaviti na zdravo ekonomsko bazo.

+ Revolucionarni pokret v Indiji. Kakor javljajo angleški listi je izdal vodja indijskih nacionalistov Gandhi oster proglas za bojkotiranje prihoda angleškega prestolonaslednika, kdor simpatizira z vlado, tega ekstremisti ostentativno bojkotirajo. V Čadpuru morejo Evropejci in Indijci, ki so člani sindikalnih organizacij, dobiti hrano samo, če prinesejo od ekstremi-

stičnih vodij podpisan izkaz. Ekstremistični listi upajo, da bo proglašena »Indijska Republika« službeno še ta mesec.

+ Zakon proti trustom. Argentinski parlament je po dolgi razpravi sprejel zakon proti trustom. S tem zakonom se razpuščajo vsi trusti in se prepoveduje ustanavljanje novih.

+ Vlom iz političnih ozirav. V Berlinu je bil svojčas ruskem polkovniku pl. Freybergu uropan kovčeg z važnimi listinami. Berlinska policija je po dolgem zasledovanju našla krivce in jih zaprla. Vse šestere osebe, ki so se udeležile ropanja in bile zanj plačane, so ali člani komunistične stranke ali pa so s stranko v zvezi, obenem pa so bile te osebe v službi nekoga zasebnega poizvedovalnega (špicelskega) zavoda, ki ima tesne zveze z nemškimi desničarskimi strankami.

Dnevni dogodki.

— Razpuščena društva. Društva: 1. »Carniola, akademische Landmannschaft«, 2. »Deutscher konstitutioneller Verein«, 3. »Ortsgruppe Laibach des allgemeinen deutschen Sprachvereines«, 4. Deutscher Lehrerverband für Krain und Küstenland«, 5. »Salzburger Hochschülerverein«, 6. »Deutscher Landesverband für Fremdenverkehr«, 7. »Deutscher Böhmerwaldbund«, 8. Südmärkischer Krain-Küstenländischer Sängerbund«, 9. »Verein der deutschen Staatsangestellten« se razpuščajo iz državnih interesov.

— Nova šumarska šola. Minister poljoprivrede se je odločil, da otvori v Novem Sadu novo šumarsko šolo.

— Griža se v mestih in po deželi zelo nevarno razširja. Ljubljanska deželna bolnica je že precej polna na griži obolelih.

— Stanovanjsko vprašanje v Belgradu. Po poročilu stavbnega oddelka belgrajske občine se sedaj gradi v Belgradu več novih in popravlja več starih poslopij, vseh skupaj 1500. Ako ne varajo znaki, bo produkcija stanovanj prihodnje leto še večja.

— Ugodnosti za učitelje. Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo, da se vsem onim učiteljem in učiteljicam, ki služijo v starih mejah Južne Srbije in Črne gore, šteje pri upokojitvi vsakih 8 mesecev za eno leto.

— Svetovni časnikarski kongres. Ameriško poslanstvo v Belgradu je poslalo zunanemu ministrstvu poziv eksekutivnega odseka svetovnega novinarskega kongresa, v katerem se prosi, naj se zastopniki časopisja Jugoslavije tudi udeležijo kongresa zastopnikov svetovnega časopisja, ki se vrši na otoku Hevan pri Londonu od 4. do 14. oktobra.

— Zaradi komunistične propagande sta bila izgnana iz naše države Franjo Tot in Nataša Lupacek.

— Od vojakov pobegnili je podnarednik Franjo Erzen in odnesel seboj 744 dinarjev državnega denarja in vojakom 500 dinarjev.

— Ker je odstranil uradni pečat s kotla za žganjekuho pred dovoljenim časom, je bil Ivan D... obsojen v 3 dnevni strogi zapor.

— Razpis službe. »Železničarska zavarovalnica zoper neugode v Ljubljani« razpisuje službo manipulativnega uradnika oz. uradnice. Prednost imajo železničarji in njih sirote. Sprejemni pogoji so razvidni pri ravnateljstvu zavoda, Cankarjevo nabrežje 3. Prošnje je vlagati do 20. t. m.

ZA DOMAČO INDUSTRIJO.

Belgrad, 9. avgusta. Generalni inšpektorat in finančnem ministrstvu je poslal vsem državnim oblastem odlok, v katerem se naroča, naj se vse dobave izvrše pri domačih industrijskih podjetjih in proizvajalcih. V nozemu naj se nabavljajo samo on predmeti, ki jih v naši državi ni, toda samo pod pogojem, da se plačajo v dinarjih. — Bil je že skrajni čas.

»Ali poznaš?« mi zašepče znan glas.

»Ti! Mihael!«

»Tiho! Nevarnost še ni minula!«

Drvimo kot blisk.

Naenkrat — vpitje, strelji iz pušk.

»Skrij se v grmovju,« reče Mihael in me spusti s konja. Konj — ranjen — zadrvi kot blazen odtod. Za njim drvi, vedno streljajoč, oddelek orožnikov. Ze je postalo tiho. Vstaneva in greva globokeje v gozd. Verige me ovirajo pri hoji, ne morem jih sneti. Ze se dani. Roke in noge so razsekane, vospovsod lije kri. Grozna žejja me muči. Mihael me podpira z največjo muko. Neverjetno klaverna otožnost me popade.

»Ne gre, prijatelj! Čutim, da ne gre dalje.«

»Kmalu, kmalu! Samo še malo in na cilju smo,« miri Mihael.

V daljavi se razgrne hišica. Z muko prideva do nje. Orehi, steklena veranda. Kaj je to? To je vendar naše poletno bivališče! Iz sobe zazveni ženski glas.

»Kje je? Kje? Pustite me vendar k njemu!«

»Mamica! Ti! Moj Bog, jaz... jaz izgubljam razum! Kaj se vendar godi? Kako pridem sem?«

»Jaz, jaz! Otrok moj! Nikoli več te ne bomo spustili!«

Gorak objem me prižme na njena drhteča prsa.

»Gospod! Vstanite vendar, saj smo že tu! Na noben način vas ne moremo zbuditi!« je godrnal službujoči orožnik.

V okno se je smejalo veselo, jasno jutro.

Bližamo se Petrogradu. Častniki so v paradnih uniformah. Srebro naramnih spon in epolet lepo krasi modre uniforme.

Priprave ne trajajo dolgo. Po spanju priklicana dobra volja prehaja v bojno razpoloženje. Bliznje srečanje z »onimi«, s »Petrogradom«, draži žive... Boj je blizu — zadnji boj! Pred teboj proces — prvi večji proces socialnih revolucionarcev. Mnogo ljudstva zbranega, mnogo dobrega ljudstva. Vsi znanci in prijatelji. Mi jim bomo pokazali, kako se bori! Čvrsto, veselo gledaš naprej! Prvi proces je za revolucionarja tu, kar za šestnajstletno deklico prvi ples. Ne de nič, da je prvi večkrat tudi zadnji, da se ti reže večala... Greš v vihar, kot na veselico!...

Ljubljanski dogodki.

Ij Bratje, sestre in orlovstvu naklonjeno prebivalstvo Ljubljane in okolice! Z ozirom na krasni uspeh jugoslovanske orlovske tekmovalne vrste v Strassbourgu je naša prijetna dolžnost, da jim pripravimo pri prihodu v Ljubljano dostojen sprejem, ki naj bo obenem manifestacija orlovske misli in napredka. Ne osebam — delu gre čast! Deputacija se vrne v četrtek ali petek zvečer z gorenjskim vlakom, ki pride v Ljubljano ob 20.45 uri. Natančen prihod tekmovalcev sporočimo še potom našega časopisja. Bog živi!

Ij Zvišanje cenika v brivski stroki. Prejeli smo: Vsled prav občutnega zvišanja najemnine brivskih lokalov in zvišanja tedenske mezde pomožnemu osebju, se brivski mojstri prisiljeni, da za postrežbo v brivski stroki cene razmeram primerno zvišajo. Določeni delavni čas in ceniki so v vsaki brivnici razvidni. Gospodje naročniki se prosijo, da bi posejali brivske lokale v določenem delavnem času, ker so sicer primorani mojstri vsako delo izven delavnega časa dvojno zaračunati. Delavni čas je od 1. oktobra do 31. marca od 8. do 12. ure in od 13. do 18., v sobotah do 19. ure; od 1. aprila do 30. septembra od 8. do 12. ure in od 14. do 19., v sobotah do 20. ure. Ob nedeljah in praznikih, izvzemši če je praznik na ponedeljek ali soboto, so brivnice zaprte. Da se napravi red in točnost, se naprošajo cenjeni obsovalci brivskih lokalov, da prezirajo in ne podpirajo mojstrov, ki se ne bi držali reda in storjenih sklepov in bi drugim svojim tovarišem na škodo prej odpirali ali pozneje zapirali zgolj zato, da kršijo red in disciplino ter lovijo naročnike.

Ij Posledica pasjega kontumaca. Stražnik Šimen Hlebec je 22. junija ugotovil glede na zavarovanje Markovičevega psa nedostatek. Ker Josipina Stibernikova ni videla, da si je stražnik Markovičev ime zapisal, je razžalila stražnika rekoč: »Vidiš, našega psa bo precej naznanil, druga ga pa ne bo. Take so postave! Kontumac velja samo za nas!« Preostro kritiko je deželno sodišče kaznovalo s tem, da je prisodilo Stibernikovi tri dni strogega zavora.

Ij Surovo ozmerjal je policijska stražnika Jakoba Pavloviča in Franceta Klemenčiča Vincenc Čatar, kateremu se je strel voz čez železniški prelaz gorenjske leznice. Ker se je imel v kratkem pripeljati vlak, sta stražnika Čatarju rekla, naj razloži s proge žico, on pa ju je nahrulil: »Razložite Vil!« jih zmerjal še s Čiči, z barabami in še hujšimi posvkami. Deželno zborni sodišče je Čatarja obsodilo na teden strogega zavora.

Ij Ljubljanski tatovi. 9 letnemu Lavriču z Pirnič je bil na Valvarjevem trgu ukraden siv suknjič. — Mesarju Antonu Lagmajšku iz Sp. Šiške je bilo ukradeno kolo znamke »Janos« vredno 3000 kron. — Zelo poceni prodajal je 8. t. m. 30 do 35 let star mož, srednje močne postave, črne obraza, male nekoliko zavihane kostanjeve brke, delavcu v Kosezah perilo, katero je bilo brez dvoma ukradeno.

Ij Zdravstveni izkaz ljubljanske občine za čas od 31. julija do 6. avgusta. V tem času je bilo 25 novorojenčkov in sicer 12 moških in 13 ženskih, od teh 2 mrtvorjenčka. V istem času pa je umrlo 12 moških in 11 ženskih, skupaj 23 oseb, med temi 8 tujecev. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni 4 slučaji davice in 42 slučajeve griže.

Ij Našla se je v nedeljo popoldne na potu od Kamn. Bistrice do Predoslov moška ura. Dobi se pri F. Jeras, Rimska cesta 16. od 2. do četrta na 3. pop.

Socialni vestnik.

s Nezaposienost v Angliji. Po vesteh iz Londona je ostalo ob koncu rudarske stavke število nezaposlenih na isti višini. Oni mesec je prejemale podporo 2.020.000 delavcev. Predkratkim pa je začelo število padati in se je že znižalo za 102.000.

s Največji sindikat na svetu je Zveza nemških kovinarskih delavcev s preko 1.700.000 članov. V tej zvezi so večinski socialisti (amsterdamske internacionale) po ljuti borbi s komunisti dobili večino. Lansko leto so v tej zvezi zmagali neodvisni socialisti, ki so vsled razmer nastopili letos skupno z desničarji n jim morali predati vodstvo.

Sirokovne zveze na Nemškem. Iz »Jahrbuch der christlichen Gewerkschaften« za leto 1921 povzamemo, kako mogočno so narasle v Nemčiji krščanske strokovne zveze sedaj po vojski. Leta 1918 so imele zveze 538.559 članov, a koncem leta 1919 že 1.000.770. Premoženja so imele ob koncu leta 1919 vsega skupaj 20.161.269. Najbolj je zrastle število kovinskih delavcev in gostilniških nastavljenecov. Krščanske strokovne zveze pripisujejo svoj napredek najbolj nesposobnosti socialdemokracije, ki je došla do vlade, a ni uresničila nobene svojih programnih točk.

Francija proti surnemu delavniku v kmetijstvu. Ministrski predsednik Briand je postal predsedniku kmetijskega odbora v francoskem senatu Milinu pismo, v katerem mu naznanja, da je francoska vlada že 13. maja t. l. poslala mednarodnemu uradu za delo pismo, v katerem je protestirala proti temu, da bi prišla v dnevni red bodoče mednarodne delovne konference v Zenevi točka o uvedbi osemurnega delavnika v kmetijstvu. Ako bi se to kljub temu zgodilo, bo francoska vlada protestirala in ne bo nikdar podpisala ne sprejela takega sklepa.

Konferenca Vrhovnega Sveta.

Pariz, 9. avgusta. (Havas.) Po otvoritvi popoldanske seje vrhovnega sveta je razložil ministrski predsednik francosko stališče. Izvajal je: Francija želi hkrati s svojimi zavezniki zagotoviti premagancem pravično usodo, ne more pa se zahtevati, da se jim pridruži privilegirano plačilo. Zavezniki so sklenili, poljski narod probuditi. S tem, da so to sklenili, so se obvezali, zagotoviti poljskemu narodu možnost živeti. Člani mirovne konference so posvetili takoj svojo pažnjo razmejitvenemu vprašanju in proučili ta problem zlasti z etnografskega stališča. S soglasnim sklepom članov mirovne konference je bila Gornja Šlezija v zmislu mirovnih pogojev prisojena Poljski.

Pariz, 9. avgusta. (Wolff.) Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil v uvodu svojega govora, ki ga je imel pri dopoldanski seji vrhovnega sveta: Ureditev gornjesleskega vprašanja priliče predvsem trem velesilam, ki so prevzele nalogo, da izvedejo ljudsko glasovanje v zmislu versailleske mirovne pogodbe, tedaj Franciji, Italiji in Veliki Britaniji. Zadnji dve velesili se glede tega vprašanja strinjata, dočim je stališče Francije drugačno. Treba je poskusiti, da se tozadevne teze izravna, ker svetovni mir zavisi od skupne odločitve. Ureditev gornjesleskega vprašanja se ne more izvršiti na rovaš večine gornjesleskega prebivalstva.

REZERVATNI AKTI AVSTRIJSKIH OBLASTI.

LDU Belgrad, 9. avgusta. (ZNU) Danes je bilo končano proučevanje rezervatnih predsedstvenih aktov bivše avstro-ogrške vlade v Sarajevem. Od sedmih zabojev, ki so jih prevzeli delegati iz Belgrada, vsebuje pet zabojev akte poizvedovalnega urada (Kundschafterbureau). Drugi zaboji vsebujejo gotove upravno-politične in diplomatsko-zgodovinske akte, ki se nanašajo na vstajo v Krivosiji ter na vstaje v l. 1882—1883 v jugovzhodni Hercegovini. Tem vstajam je bil glavni povod rekrutiranje za avstro-ogrsko vojsko. Nadalje se tičejo akti srbske pravoslavne versko-prosvetne avtonomije in sporedno s tem muslimanskih bojev. Zbrana je tudi korespondenca za aneksije med »Ballplatzem« in bosensko vlado, nadalje akti izza skaderske krize in deloma iz početka svetovne vojne. Brez dvoma bo ta arhiv mnogo doprinesel k pojasnitvi zakulisne igre avstroogrške diplomacije na Balkanu. Akti, za katere je treba dva vagona, bodo prepeljani v Belgrad, kjer se bo sestavila posebna komisija, da jih pregleda in prouči. Bržkone bodo tej komisiji pridrženi starejši upravni konceptni uradniki bosenske vlade v svrhu pojasnjevanja upravno-tehnične uporabe in tolmačenja. Vse gradivo se bo prepeljalo v Belgrad pod varnim spremstvom.

PREPOVEDAN IZVOZ KRME.

Belgrad, 9. avg. S sklepom gospodarsko finančnega komiteja je od danes prepovedan izvoz vseh vrst krmil, in sicer vseh vrst sena in slame, ovsu, melase, otrobov, vseh vrst krmilne repe, suhe in sveže, rezanice od repe, dobljene pri izdelovanju sladkorja, in odpadkov pri čiščenju žita. Od te prepovedi so izvzete količine naštetih krmil, ki so bile natočene v vagonih ali vlačilcih za inozemstvo na dan, ko je stopil ta sklep v veljavo. Pri vlačilcih je dopuščno tvorjenje še tri dni po pravomočnosti tega sklepa. Ako pa vlačilci do dne, ko je stopila ta naredba v veljavo, še niso bili natočeni vsaj do polovice, potem stopi ta naredba tudi zanje takoj v veljavo.

MEDNARODNI KONGRES TIPOGRAFOV.

Belgrad, 9. avgusta. Na Dunaju se bo 5. septembra vršil mednarodni kongres tipografov, na katerem se bo sklepalo tudi o medsebojni pomoči v bolezni in slučajih smrti. Na kongresu bodo zastopane tudi organizacije tipografov iz naše države.

Naša društva.

d Sestanek v Rokodelskem domu se vrši v sredo 10. t. m. ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi pomočniki člani Rokodelskega društva, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novoga Čas«,

Tiskala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Kolesa, pnevmatika, motocikle
vse dele in opremo priporoča

J. GOREC

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 41